

Vaatetorn Pedaspeale

MÄRT RIISTOP

Teist aastat Pedaspeal toimunud Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriüliõpilaste suvises õpitoas oli ülesandeks kavandada ja valmis ehitada puidust varjualune.

Sel aastal valiti välja Ivan Sergejevi idee püstitada puidust vaatetorn (vt esikaas). Eriline on tema kavand selle poolest, et sel pole ühtki täisnurka, isegi maapinna suhtes on torn kaldu. Kalle olevat kõigest viis kraadi, aga silmale tundub see ikkagi märkimisväärne. Vundamendi valamisse ja ehitise kinnitamisega selle külge suhtuti seetõttu äärmise tõsidusega. Üleval tornis olles kalle eriti ei hirmuta – küllap vist seepärast, et kaldus pindasid on ümberringi nii palju, et keha sisemine lood lakkab toimimast.

Andres Alver ja Jaan Tiidemann, kes selgi korral üliõpilasi juhendasid, kommenteerisid neid kaldeid järgnevalt: “Las

nad siis teevad ja veenduvad, et kaldus pinna peal ei olegi nii mõnus olla.”

Hulk külalisi, kes vaatetorni avamisele olid tulnud, näisid aga kaldus vahelael istumisest ja päeva viimaste päikesekiirte püüdmisest lausa mõnu tundvat. Tõsi, sama pinda mööda järgmise trepi poole astudes seati samme üsna hoolikalt.

Tudengid näisid selgi korral oma tegevusi nautivat, vaatamata sellele, et arvestuspunkte nad selle töö eest ei saanud. Ilmselt on võimalust ise midagi välja mõelda ja teostada tulevasele arhitektile ikka väga vaja. Ka vead, mida seejuures tehakse, on kergemini mõistetavad ja vaevalt et neid enam korratakse.

Usun näiteks, et juhuslikult valitud sammuga trepiastmestiku mõju jääb kõigile kauaks meelde ja sunnib ergonomiale mõtlema mujalgi. Ega õieti teagi kohta, kus saaks realselt järele proovida, kuidas on kõndida täiesti valesti kavandatud treppi mööda – see tunne on nii eriline, et kõik külalised hakkasid esimesena just seda kiruma. Meelepaha läks muidugi kiiresti üle ja enamasti peeti vajalikuks ka eelmisel aastal valminud Giik üle vaadata.

Jääb vaid tänada Jaan Tiidemanni, kelle maal ja eestvedamisel on need ehitised valminud. Aastatega peaks Pedaspeale kujunema unikaalne kogu tudengitöödest, millist teist ei tea nimetada. Soomestki, kus Puustudio juba aastaid on tegutsenud, ei ole midagi ligilähedast kõrvale panna: Soomes on tudengite tööd kas üle riigi laiali või algusest peale kavandatud ajutiste objektidena.

Fotod: Märt Riistop

